

TREASURYSTATUUT 2009

Gemeente ZUNDERT

Vastgesteld bij raadsbesluit van 24 september 2009.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	3
1.1	Algemeen	3
1.2	De Wet financiering decentrale overheden (wet Fido).....	3
1.3	Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet Gemeente Zundert	3
1.4	Actualisering van het treasurystatuut	4
1.5	De verbanden tussen de verschillende kaders en normen.....	5
2	UITGANGPUNTEN EN DOELSTELLINGEN.....	7
2.1	Doelstelling van de gemeente Zundert	7
2.2	Uitgangspunten van het treasury beleid.....	7
3	TREASURYBELEID	9
3.1	Algemeen	9
3.2	Risicobeheer	10
3.2.1	Renterisicobeheer	10
3.2.2	<i>Koersrisicobeheer</i>	11
3.2.3	<i>Kredietrisicobeheer</i>	11
3.2.4	<i>Intern liquiditeitsrisicobeheer</i>	12
3.2.5	<i>Valutarisicobeheer</i>	12
3.3	Gemeentefinanciering lange termijn	13
3.3.1	<i>Financiering</i>	13
3.3.2	<i>Langlopende uitzettingen</i>	13
3.3.3	<i>Relatiebeheer</i>	14
3.4	Gemeentefinanciering korte termijn (kasbeheer)	15
3.4.1	<i>Geldstromenbeheer</i>	15
3.4.2	<i>Saldo- en liquiditeitenbeheer</i>	15
4	ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE	17
4.1	Inleiding	17
4.2	Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle	17
4.3	Verantwoordelijkheden uitvoering treasuryfunctie	18
4.4	Bevoegdheden treasuryactiviteiten	20
5	INFORMATIEVOORZIENING	21
6	SLOTBEPALING	23
6.1	Inwerkingtreding	23
	Bijlage: Begrippenkader.....	25

1 INLEIDING

3.1 Algemeen

De gemeente Zundert onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen. Mede als gevolg van de Wet Fido wenst zij haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparant en beheersbaar mogelijke wijze in te richten. Treasury bij de decentrale overheden heeft de laatste jaren sterk aan betekenis gewonnen. Belangrijke redenen daarvoor zijn het steeds complexer worden van de organisaties en de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt en de daaruit voortvloeiende risico's. Hierdoor ontstaat er meer behoefte aan beheersing van geldmiddelen.

De definitie van de treasury is het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

In dit treasurystatuut wordt de "beleidsmatige infrastructuur" van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten. Het statuut maakt een objectieve en transparante verantwoording vooraf en achteraf mogelijk. Naast het treasurystatuut neemt de gemeente jaarlijks een *treasuryparagraaf* op in zowel de begroting als in de jaarrekening. Hierin worden de specifieke beleidsvoornemens respectievelijk de uitvoering van het beleid op het gebied van treasury besproken.

Treasury heeft een steeds meer bestuurlijke betekenis gekregen, immers het gemeentebestuur moet zorg dragen voor de inrichting van een treasuryfunctie en zal daarvoor faciliteiten moeten scheppen om deze uit te kunnen voeren. De Wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is daarvoor een bindend kader.

3.2 De Wet financiering decentrale overheden (wet Fido)

Per 1 januari 2001 is de wet Fido van kracht waarin de treasuryfunctie centraal staat. Het belangrijkste uitgangspunt van de wet Fido is het beheersen van risico's. Dit komt tot uiting in een tweetal kwalitatieve randvoorwaarden voor het treasurybeleid. De eerste is dat het aangaan en verstrekken van leningen evenals het verlenen van garanties alleen is toegestaan voor de uitoefening van de publieke taak. De tweede houdt in dat uitzettingen en derivaten een prudent karakter moeten hebben en niet gericht mogen zijn op het genereren van inkomen door het lopen van overmatige risico's.

Naast de beleidsmatige uitgangspunten die de wet Fido stelt, geeft deze wet heel concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Als gevolg van de Wet Fido zijn decentrale overheden verplicht zelf een treasurystatuut te hebben en een treasuryparagraaf op te nemen in de begroting en in het jaarverslag. In het treasurystatuut wordt de beleidsmatige infrastructuur voor het uitvoeren van de treasuryfunctie weergegeven. De treasuryparagraaf in de begroting behandelt de beleidsplannen voor het komende jaar en het jaarverslag gaat in op de resultaten. In de begroting en het jaarverslag van de gemeente Zundert wordt als term '*Paragraaf Financiering*' gebruikt.

3.3 Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet Gemeente Zundert

Ten aanzien van de treasuryfunctie zijn de artikelen 9 en 15 uit de financiële verordening artikel 212 gemeentewet van de gemeente Zundert van toepassing.

In artikel 15 van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet Gemeente Zundert is de financieringsfunctie als volgt geregeld:

1. Het college draagt bij de uitoefening van de financieringsfunctie zorg voor het correct uitvoeren van de richtlijnen en limieten zoals vastgelegd in het door de raad vastgestelde treasurystatuut.

2. De regels ter uitvoering van de taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening worden in het treasurystatuut vastgelegd.
3. Het treasurystatuut wordt elke vier jaar geactualiseerd en aan de raad ter vaststelling voorgelegd.

In artikel 9 van de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet Gemeente Zundert is de financiële positie als volgt geregeld:

1. Het college draagt er zorg voor, dat al het beleid waartoe de raad heeft besloten, financieel vertaald en inzichtelijk is in het programmaplan en de paragrafen.
2. De raad autoriseert met het vaststellen van het programmaplan en de paragrafen de budgetten en investeringskredieten.

3.4 Actualisering van het treasurystatuut

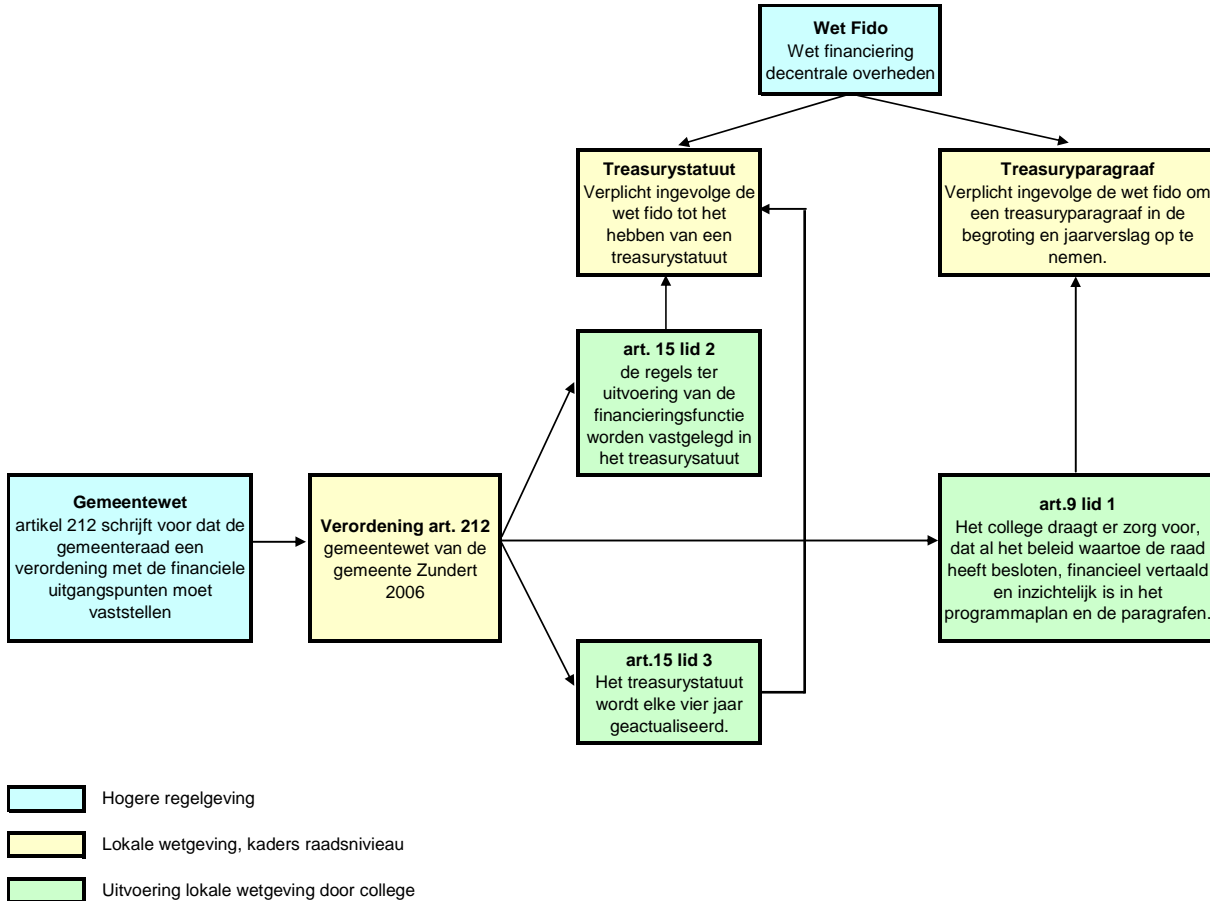
Conform de financiële verordening artikel 212 Gemeentewet Gemeente Zundert, de bestuurlijke kalender, de begroting 2008 en het verbeterplan uit het collegeonderzoeksrapport "Treasury binnen de gemeente Zundert" is een geactualiseerde versie van het treasurystatuut opgesteld. Hierin zijn de aanbeveling uit het onderzoeksrapport verwerkt.

In dit treasurystatuut komen achtereenvolgens aan de orde:

- De uitgangspunten en doelstellingen (hoofdstuk 2);
- Het Treasurybeleid binnen de gemeente Zundert (hoofdstuk 3);
- Het organisatorische kader, met name de delegatie en mandatering, c.q. de verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden over de raad, het college en de ambtelijke organisatie (hoofdstuk 4)
- De informatievoorziening met name in relatie tot de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de betrokken partijen (hoofdstuk 5)
- Een begrippenkader in als bijlage opgenomen.

3.5 De verbanden tussen de verschillende kaders en normen

Hierboven zijn de verschillende kaders en normen weergegeven in het kader van Treasury zoals o.a. de gemeentewet, de financiële verordening artikel 212 gemeentewet en de wet Fido. In onderstaand overzicht wordt schematisch weergegeven hoe de verbanden liggen tussen deze kaders en normen:

2 UITGANGPUNTEN EN DOELSTELLINGEN

2.1 Doelstelling van de gemeente Zundert

Artikel 1.

Het Treasurystatuut (hierna: Statuut) van de gemeente Zundert heeft tot doel een formeel kader te scheppen waarbinnen de financierings- en beleggingsactiviteiten van de gemeente Zundert dienen plaats te vinden. In het Statuut zorgen de vier elementen sturen, beheersen, verantwoorden en toezichthouden in hun samenhang voor duidelijkheid en transparantie in het treasuryproces.

Hoofddoel: Het treasury beleid is erop gericht, binnen de financiële mogelijkheden van de gemeente Zundert en binnen een beperkt risicoprofiel, het behalen van een goed rendement op overtollige middelen en lasten zo veel mogelijk te reduceren op aan te trekken middelen. Gedragslijn hierbij is dat alleen uitzettingen en aantrekkingen plaatsvinden bij instrumenten die we zelf goed begrijpen en daardoor juist het risico kunnen beheersen.

Subdoelen:

- Het zoveel mogelijk beschermen van de organisatie tegen ongewenste financiële risico's zoals rente-, valuta-, koers-, intern liquiditeits- en kredietrisico;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten bij externe beleggingen tegen aanvaardbare risico's en binnen de kaders van de Wet Fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van dit statuut.
- het voorzien in de behoefte aan vreemd vermogen tegen zo laag mogelijke kosten gegeven de kredietwaardigheid van de organisatie

2.2 Uitgangspunten van het treasury beleid

Artikel 2.

De uitgangspunten van het treasury beleid zijn:

- a. De gemeente moet een risicomijdend beleid voeren omdat ze met gemeenschapsgeld werken;
- b. De gemeente kan leningen aangaan, middelen uitzetten of garanties verlenen uitsluitend ten behoeve van de publieke taak van de gemeente;

Artikel 3

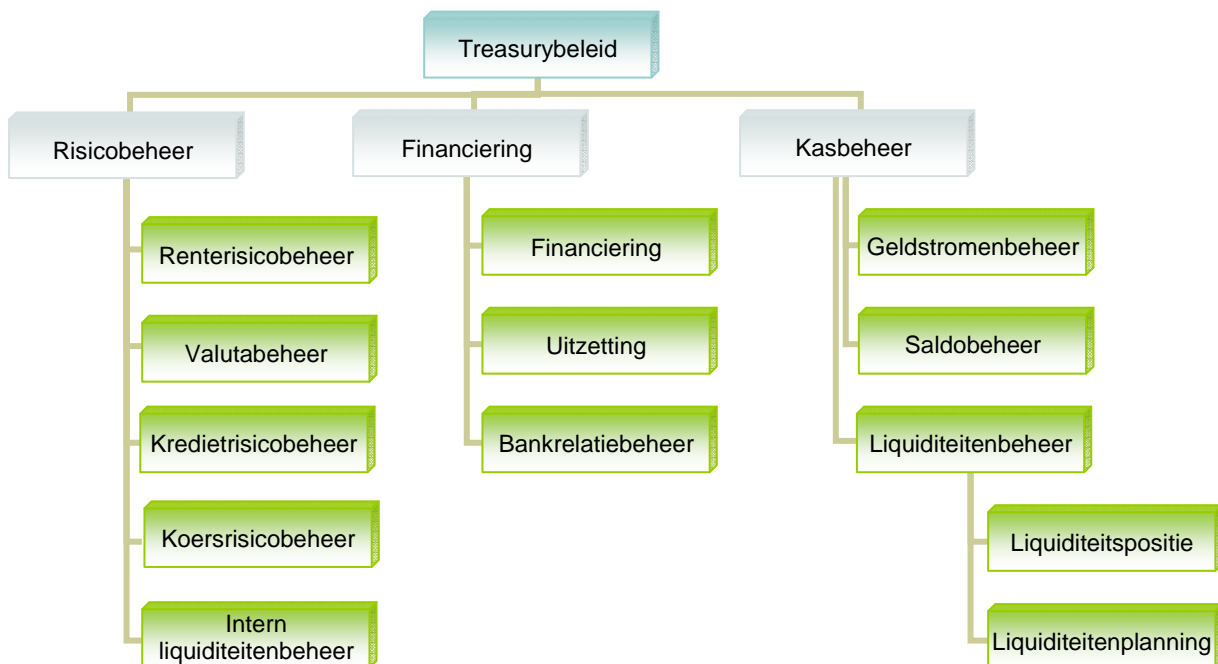
De wettelijke regels, zoals onder anderen zijn neergelegd in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido), zijn onverkort toepassing.

3 TREASURYBELEID

3.1 Algemeen

Treasurybeleid is de (beleids)uitvoering van de treasuryfunctie binnen de kaders van het treasurystatuut. De beleidsuitvoering vindt zijn weerslag in specifieke beleidsplannen. Deze beleidsplannen en de realisaties daarvan komen aan de orde in de treasuryparagraaf van respectievelijk de programmabegroting en het jaarverslag.

Het treasurybeleid bestaat uit drie belangrijke deelfuncties die ieder diverse treasury-activiteiten bevatten. Hieronder worden de deelfuncties met de activiteiten schematisch weergegeven. In de volgende paragrafen wordt weergegeven wat het doel is van de activiteit en welke taken hierbij uitgevoerd moeten worden.

Artikel 4.

Het treasurybeleid bestaat uit de volgende activiteiten

1. Risicobeheer (paragraaf 3.2)
2. Gemeentefinanciering (paragraaf 3.3)
3. Kasbeheer (paragraaf 3.4)

3.2 Risicobeheer

Het risicobeheer omvat alle activiteiten die zich richten op het beheersen van financiële risico's, te weten renterisico, het kredietrisico, het koersrisico, het interne liquiditeitsrisico en het valutarisicobeheer. Het risicobeheer heeft tot doel de organisatie te beschermen tegen ongewenste financiële risico's. Zoals in de uitgangspunten vermeldt staat moet de gemeente een risicomijdend beleid voeren omdat ze met gemeenschapsgeld werken.

Artikel 5.

Met betrekking tot risicobeheer gelden de volgende richtlijnen en limieten:

- a. De gemeente mag leningen of garanties uitsluitend verstrekken uit hoofde van de "publieke taak" aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen. Het gemeentebestuur bepaalt daarbij de publieke taak, waarbij vooraf advies wordt ingewonnen over de financiële positie en kredietwaardigheid van de betreffende partij;
- b. De gemeente kan middelen uitzetten op grond van de treasuryfunctie indien deze uitzettingen een prudent (= geschiedend met of getuigend van beleid) karakter hebben en niet zijn gericht op het genereren van inkomen door het lopen van overmatig risico. Het prudente karakter van deze uitzettingen wordt gewaarborgd door middel van de richtlijnen en limieten van dit treasury statuut;
- c. Bij het uitzetten van middelen mag men alleen gebruik maken van financiële producten die een hoofdsomgarantie kennen zoals bedoeld in Wet Fido.
- d. Het gebruik van derivaten is toegestaan, maar deze worden uitsluitend toegepast ter beperking van financiële risico's. Alvorens een derivatentransactie wordt afgesloten wint de gemeente het advies in van een externe adviseur en indien hiertoe wordt overgegaan, geschiedt dit vooraf bij afzonderlijk raadsbesluit.

3.2.1 Renterisicobeheer

Het doel van renterisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat in de toekomst de verhouding tussen de rentelasten en de rentebaten anders is dan waarmee rekening is gehouden in de meerjarenbegroting. De Wet Fido geeft twee heel concrete richtlijnen voor gemeenten voor het beheersen van renterisico's. Het gaat daarbij om de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Artikel 6.

Met betrekking tot renterisicobeheer gelden de volgende richtlijnen en limieten:

- a. De kasgeldlimiet zal niet worden overschreden conform de Wet Fido, tenzij de toezichthouder ontheffing heeft verleend;
- b. De renterisiconorm zal niet worden overschreden conform de Wet Fido, tenzij de toezichthouder ontheffing heeft verleend;
- c. Nieuwe leningen/uitzettingen zullen worden afgestemd op de bestaande financiële positie, aanwezige leningenportefeuille, een recente liquiditeitenplanning en een actuele rentevisie;
- d. De rentevisie van de gemeente wordt jaarlijks vastgesteld aan de hand van de visie van de huisbank (BNG) en vastgelegd in de treasuryparagraaf;
- e. Binnen de kaders gesteld onder lid c, streeft de gemeente tevens naar spreiding in de rentetypische looptijden van leningen en uitzettingen.

3.2.2 Koersrisicobeheer

Het doel van koersrisicobeheer is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat de financiële activa van de gemeente in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen.

Artikel 7.

Met betrekking tot koersrisicobeheer gelden de volgende richtlijnen en limieten:

- a. Gelden mogen uitsluitend uitgezet worden in de vorm van:
 - producten waarbij de hoofdsom intact blijft zoals daggeld, deposito's en garantieproducten waarbij de hoofdsom is gegarandeerd;
 - vastrentende waarden (b.v. obligaties en onderhandse leningen).
- b. Uitzettingen in de vorm van aandelen zijn niet toegestaan, tenzij er sprake is van een publieke taak (BNG, nutsbedrijven). Dit betreft beleggingsproducten welke door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties als "Fido-proof" zijn aangemerkt;
- c. De looptijden/aflossingsdata van de aangehouden vastrentende waarde dienen enigszins te worden gespreid, zodat risico van grote schommelingen in het rendement wordt gespreid. Dit gebeurt door afstemming met de liquiditeitenplanning.

3.2.3 Kredietrisicobeheer

Het doel van kredietrisicobeheer (of debiteurenbeheer) is het beheersen van de risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid op een waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij.

Artikel 8.

Met betrekking tot kredietrisicobeheer gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Uitzettingen vinden uitsluitend gespreid* plaats bij meerdere instellingen:

* spreiding van uitzettingen

Uitzettingen in miljoenen	Bij aantal verschillende financiële instellingen
0 - 5	2
5 - 10	3
10 - 15	4
15 - 20	4
20 - 25	4

- Uitzetting alleen bij Nederlandse overheden, bij de BNG of bij de Waterschapsbank;
- Financiële wettelijk erkende instellingen welke voldoen aan recentelijk vastgestelde ratings conform de volgende ratingbureaus: Moody's, Standard & Poors of Fitch.

Termijn		Rating
Kort	< 1 jr	A
Lang	1-5 jr	AA
	> 5 jr	AAA

Bij uitzettingen op korte termijn dient de financiële instelling of het beleggingsinstrument minimaal A-rating op lange termijn te hebben.

Rating classificatie:

Omschrijving kredietwaardigheid	Rating	Standard & Poor's (S&P)	Moody's	Fitch
<i>Lange Termijn</i>				
Extreem hoog	AAA	AAA of AA+	Aaa of Aa1	AAA of AA+
Hoog	AA	AA	Aa2	AA
Goed tot hoog	A	A+ of A of A-	A1 of A2 of A3	A+ of A of A-
<i>Korte Termijn (tot 1 jaar)</i>				
Extreem hoog	AAA	A-1+	P-1	F-1+
Hoog	AA	A-1	P-1	F-1
Goed	A+	A-3	P-2	F-2
Adequate	A	A-1	P-3	F-3

- Financiële instellingen dienen onder Nederlands of anderszins EER-toezicht * te vallen.
* EER-toezicht => De Europese Unie en drie van de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) - Liechtenstein, Noorwegen en IJsland - vormen samen de Europese Economische Ruimte (EER). In de EER gelden de regels voor de interne markt (het vrije verkeer van goederen, personen, diensten en kapitaal) en de regels voor mededinging en overheidssubsidies.

b. Bij het verstrekken van leningen uit hoofde van de publieke taak worden zoveel mogelijk zekerheden of garanties geëist.

3.2.4 Intern liquiditeitsrisicobeheer

Het doel van intern liquiditeitsrisicobeheer is het beheersen van de risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning waaronder de meerjaren investeringsplanning waardoor de financieringskosten beperkt kunnen worden.

Artikel 9.

De gemeente beperkt haar liquiditeitsrisico's door haar treasuryactiviteiten te baseren op een korte liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar). Daarbij wordt jaarlijks met het opstellen van de begroting in de paragraaf financiering de benodigde financiering voor de komende 4 jaar bepaald aan de hand van een globale meerjarige liquiditeitsprognose.

3.2.5 Valutarisicobeheer

Het doel van valutarisicobeheer is het beheersen van risico's die voortvloeien uit de mogelijkheid dat op een bepaald moment de waarde van de vreemde valutastromen, uitgedrukt in eigen valuta, afwijkt van hetgeen verwacht werd op het beslissingsmoment.

Artikel 10.

Met betrekking tot valutarisicobeheer geldt als richtlijn, dat valutarisico's in de organisatie worden uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in de euro.

3.3 Gemeentefinanciering lange termijn

Gemeentefinanciering omvat de activiteiten die gericht zijn op het beheren van de liquiditeitsposities voor een termijn langer dan één jaar en het voorzien in de benodigde liquiditeiten langer dan één jaar voor de realisatie van de voorgenomen investeringen en activiteiten alsmede het onderhouden van relaties met financiële instellingen:

3.3.1 Financiering

De gemeentefinanciering heeft de volgende doelstellingen:

- Het voorzien in de toekomstige financieringsbehoefte tegen zo laag mogelijke kosten en rekening houdend met de kredietwaardigheid van de organisatie;
- Het (gedeeltelijk) voorzien in de toekomstige financieringsbehoefte door geldmiddelen te reserveren (intern te beleggen);
- Het aantrekken van vreemd vermogen voor een periode van minimaal 1 jaar tegen aanvaardbare risico's;
- Het veiligstellen van de financierbaarheid van de organisatie in die zin dat op elk gewenst moment geldmiddelen kunnen worden aangetrokken.

Artikel 11.

Bij het aantrekken van financieringen voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Financieringen worden uitsluitend aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak;
- b. Financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's te minimaliseren en het renteresultaat te optimaliseren;
- c. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van financieringen zijn onderhandse geldleningen;
- d. De gemeente vraagt offertes op bij minimaal 3 verschillende instellingen waaronder de Bank Nederlandse Gemeenten alvorens een financiering wordt aangetrokken. Deze offertes (analoog, dan wel digitaal) worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd;
- e. Er kunnen zich afwijkende omstandigheden voordoen, waarbij met toestemming van het college danwel gemandateerde, van punt d kan worden afgeweken;
- f. Het aantrekken van middelen teneinde deze te beleggen is niet toegestaan

3.3.2 Langlopende uitzettingen

Doelstellingen bij het uitzetten van gelden zijn:

- Het optimaliseren van het renteresultaat op bestaande en geprognoseerde liquiditeitsoverschotten tegen aanvaardbare condities en risico's;
- Het optimaliseren van het renteresultaat bij het intern en extern uitzetten van het eigen vermogen tegen aanvaardbare condities en risico's;
- Het verstrekken van geldleningen aan derden tegen aanvaardbare condities en risico's en binnen het kader van de doelstellingen van de gemeente.

Artikel 12.

Bij het uitzetten van middelen uit hoofde van de treasuryfunctie voor een periode van één jaar en langer gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Uitzettingen worden uitsluitend gedaan onder de in artikel 6,7 en 8 genoemde voorwaarden;
- b. De gemeente vraagt offertes op bij minimaal 3 verschillende instellingen waaronder de Bank Nederlandse Gemeenten alvorens een langlopende uitzetting wordt gedaan. Deze offertes (analoog, dan wel digitaal) worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd

3.3.3 Relatiebeheer

Dit betreft het onderhouden van contacten en relaties met vermogensverschaffers en institutionele beleggers, banken en makelaars, met als doel het realiseren van marktconforme condities op producten en diensten geleverd door financiële instellingen. Daarbij hoort het zorgdragen voor een permanente beschikbaarheid van bancaire en financiële diensten tegen vooraf overeengekomen prijs en kwaliteit.

Dit omvat onder andere de volgende taken:

- Het aanleveren, verzamelen en beoordelen van de benodigde in- en externe informatie;
- Het onderhouden van contacten met de geldgevers en –nemers;
- Het onderhandelen met de banken over o.a. de condities op rekeningen;
- De advisering over en uitvoering van het beleid;

Artikel 13.

De gemeente beoogt het realiseren van gunstige c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiervoor gelden de volgende uitgangspunten:

- a. Bankrelaties dienen wat betreft hun kredietwaardigheid minimaal te voldoen aan de eisen die zijn gesteld in artikel 8;
- b. Financiële instellingen (kredietinstellingen, beleggingsinstellingen, effecteninstellingen, verzekeraars en pensioenfondsen) dienen onder Nederlands of anderszins EER-toezicht te vallen, zoals De Nederlandsche Bank en de Verzekeringkamer;
- c. Tussenpersonen dienen gecertificeerd te zijn bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en daarvan een vergunning als makelaar te hebben ontvangen.

3.4 Gemeentefinanciering korte termijn (kasbeheer)

Het kasbeheer omvat het afstemmen van in- en uitgaande geldstromen en daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot één jaar. Iedere gemeente heeft inkomende geldstromen van debiteuren en uitgaande geldstromen van crediteuren. Omdat inkomende en uitgaande geldstromen zelden gelijk zijn in termen van tijdstip en omvang ontstaan er voortdurend tekorten en overschotten. De tijdelijke tekorten en overschotten dienen zodanig te worden beheerd dat het renteresultaat kan worden geoptimaliseerd. Daarbij moet het kasbeheer ervoor zorgen dat altijd over voldoende dagelijkse opvraagbare liquiditeiten kan worden beschikt om te garanderen dat de organisatie haar korte termijnverplichtingen kan nakomen.

De doelstelling van kasbeheer is dan ook het optimaliseren van de financiële logistiek en het optimaliseren van het renteresultaat en het beperken van de risico's van kortlopende financiële risico's.

Het kasbeheer wordt daarbij in de volgende twee deelactiviteiten onderverdeeld:

- Geldstromenbeheer
- Saldo- en liquiditeitenbeheer

3.4.1 Geldstromenbeheer

Dit omvat al de activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transporteren zowel binnen de gemeente zelf als tussen de gemeente en derden. De overdracht van liquiditeiten van de gemeente naar derden en omgekeerd wordt aangeduid als het betalingsverkeer. De doelstelling van geldstromenbeheer betreft het minimaliseren van zowel interne als externe handelingskosten van het verwerken van de geldstromen.

Artikel 14.

Teneinde de kosten van het geldstromenbeheer te minimaliseren wordt:

- a. Het liquiditeitsgebruik beperkt door de geldstromen op gemeenteniveau op elkaar en de liquiditeitsplanning af te stemmen. Hierbij wordt erop toegezien dat de liquiditeitspositie voldoende is om te garanderen dat de verplichtingen tijdig kunnen worden nagekomen;
- b. Het betalingsverkeer zoveel mogelijk elektronisch uitgevoerd door één bank.

3.4.2 Saldo- en liquiditeitenbeheer

De doelstellingen van saldo- en liquiditeitenbeheer zijn:

- Het optimaal wegzetten van dagelijkse kasoverschotten en kastekorten zowel ten aanzien van kredietlimieten als renteresultaat, zodat de rentekosten geminimaliseerd en de rentebaten gemaximaliseerd worden;
- Het voorzien in de huidige en toekomstige financieringsbehoefte tegen zo laag mogelijke kosten;
- Het aantrekken van vreemd vermogen tegen aanvaardbare condities;
- De zorg voor voldoende financiële ruimte (tot één jaar) om te garanderen dat de gemeente haar korte termijn verplichtingen structureel kan nakomen.

Artikel 15.

Als richtlijnen gelden hiervoor:

- a. De gemeente streeft naar concentratie van liquiditeiten binnen één rentecompensatiecircuit bij de bank met de gunstigste condities;
- b. Indien er een liquiditeitsbehoefte ontstaat, kan de gemeente kortlopende middelen aantrekken. Hierbij wordt – conform artikel 6 lid a – de kasgeldlimiet niet overschreden;
- c. Toegestane instrumenten bij het aantrekken van kortlopende middelen zijn daggeld-, kasgeldleningen en krediet in rekening courant;
- d. Toegestane instrumenten bij het extern uitzetten van gelden voor een periode korter dan één jaar zijn rekening-courant, daggeld, spaarrekeningen en deposito's;
- e. Bij het extern uitzetten van gelden korter dan één jaar zijn slechts de in artikel 8 genoemde tegenpartijen toegestaan;
- f. Er wordt bij minimaal 2 instellingen offerte opgevraagd alvorens middelen worden aangetrokken of uitgezet met een looptijd korter dan één jaar. Telefonisch ontvangen offertes worden door de gemeente schriftelijk vastgelegd.

4 ADMINISTRATIEVE ORGANISATIE EN INTERNE CONTROLE

4.1 Inleiding

In de administratieve organisatie kristalliseert zich praktisch de gehele treasuryfunctie uit. De richtlijnen en limieten, de verdeling van de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden, de delegatie en mandateringen. Al deze zaken vinden hun vastlegging en neerslag in de administratieve organisatie. In relatie daarmee moet de administratieve organisatie ook de adequate beleids-, operationele- en verantwoordingsinformatie leveren aan de betrokkenen. De administratie bevat daarnaast als kernonderdeel ook de maatregelen voor de interne controle om daarmee te bewerkstelligen en te bevestigen dat de uitvoering van de treasuryfunctie conform de gestelde regels geschiedt.

4.2 Uitgangspunten administratieve organisatie en interne controle

Artikel 16

In het kader van de treasuryfunctie gelden de volgende algemene uitgangspunten op het gebied van administratieve organisatie en interne controle.

- a. De verantwoordelijkheden en bevoegdheden van treasuryactiviteiten zijn op éénduidige wijze schriftelijk vastgelegd;
- b. De administratieve organisatie en interne controle waarborgen dat:
 - de uitvoering rechtmatig en doelmatig is;
 - de treasury-activiteiten adequaat kunnen worden uitgevoerd en bijgestuurd;
 - de juistheid, tijdigheid en volledigheid van de informatie verzekerd zijn;
- c. Bevoegdheden zijn via delegatie en mandaat nader schriftelijk vastgelegd;
- d. Bij de uit te voeren financieringsactiviteiten is functiescheiding doorgevoerd met als belangrijkste voorwaarden:
 - iedere transactie wordt door minimaal twee functionarissen geautoriseerd (het vier-ogen-principe);
 - de uitvoering en de controle geschiedt door afzonderlijke functionarissen;
 - de uitvoering en de registratie in de financiële administratie geschiedt door afzonderlijk functionarissen;
- e. De transacties worden onmiddellijk geregistreerd door de functionaris die de transactie heeft afgesloten en gecontroleerd door de functionaris die belast is met de interne controle. De controles rondom de Treasuryfunctie zijn vastgelegd in het jaarlijkse interne controleplan van de gemeente.
- f. De totale cyclus van de treasuryfunctie moet synchroon lopen met de cycli van de begroting en jaarrekening.

4.3 Verantwoordelijkheden uitvoering treasuryfunctie

Artikel 17

De verantwoordelijkheden met betrekking tot de treasuryfunctie van de gemeente staan in onderstaande tabel gedefinieerd:

FUNCTIE	VERANTWOORDELIJKHEDEN
De Gemeenteraad	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het vaststellen van treasurydoelstellingen, het treasurybeleid, globale richtlijnen en limieten middels de financiële verordening van de gemeente Zundert en het treasurystatuut; ▪ Het vaststellen van de financieringsparagraaf in de begroting en de jaarrekening; ▪ Het houden van toezicht op zowel het treasurybeleid als de uitvoering hiervan; ▪ Het evalueren en als gevolg daarvan (eventueel) bijstellen van het treasurybeleid.
De Commissie Bestuurszaken en Middelen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het uitbrengen van advies over beleidsvoorstellen en rapportages op het gebied van treasury aan de Gemeenteraad.
Het college van burgemeester en wethouders	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het uitvoeren van het treasurybeleid (formeel verantwoordelijkheid); ▪ Het achteraf bekrachtigen van de afgesloten transacties; ▪ Het rapporteren aan de Gemeenteraad over de uitvoering van het treasurybeleid middels zowel de paragraaf financiering in de jaarrekening als in de tussentijdse rapportages.
De wethouder Financiën	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het uitvoeren van het treasurybeleid (politieke verantwoordelijkheid)
De Concerncontroller / medewerker interne controle	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het opzetten van de administratieve richtlijnen op het gebied van treasury; ▪ Het bewaken van de kwaliteit van de treasuryprocessen; ▪ Het controleren van de volledigheid en betrouwbaarheid van de informatievoorziening van de treasuryfunctie en hierover rapporteren aan het college van B&W; ▪ Het voeren van een interne controle op de uitgevoerde treasurytransacties en hierover rapporteren aan het college van B&W; ▪ Het afleggen van verantwoording aan het college van B&W over treasurybeleid.
Afdelingshoofd Bedrijfsvoering	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het uitvoeren van de aan haar/hem gemandateerde treasury-activiteiten conform het treasurystatuut en de treasuryparagraaf; ▪ Het zorgdragen voor juiste verantwoording van de uitvoering van de door hem/haar gemandateerde treasury-activiteiten; ▪ Het rapporteren aan het college van B&W over de uitvoering van het treasurybeheer; ▪ Het afleggen van verantwoording aan het college van B&W.
Afdelingshoofden / budgethouders	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het zorgdragen voor het tijdig aanleveren van betrouwbare operationele informatie over toekomstige geldstromen aan de afdeling financiën; ▪ Het fiatteren van betalingen en ontvangsten, ten laste c.q. ten gunste van hun budgetten.

<p>Medewerker financiën belast met treasury (Treasurer)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het uitvoeren van de activiteiten met betrekking tot de volgende deelfuncties: het risicobeheer, gemeentefinanciering (financiering, uitzetting en relatiebeheer) en kasbeheer. Deze activiteiten moeten conform dit treasurystatuut en de paragraaf financiering worden uitgevoerd en de transacties dienen geautoriseerd te zijn door het Afdelingshoofd Bedrijfsvoering; ▪ Het opstellen van een rentevisie; ▪ Het opstellen van een liquiditeitenplanning; ▪ Het aantrekken en uitzetten van gelden in het kader van het saldo- en liquiditeitenbeheer; ▪ Het beheren van de geldstromen; ▪ Het onderhouden van contacten met banken, geldmakelaars en overige financiële instellingen; ▪ Het afsluiten van financiële contracten voortvloeiend uit bovenstaande deelfuncties in overleg met het Afdelingshoofd Bedrijfsvoering; ▪ Het schriftelijk vastleggen van de treasurytransacties en het doorgeven hiervan aan de kassier en de medewerker interne controle; ▪ Het voorbereiden van beleidsvoorstellen op treasurygebied; ▪ Het adviseren van de afdelingen over de financiële gevolgen van hun activiteiten en projecten; ▪ Het aanleveren van tijdige, volledige en betrouwbare gegevens aan de gemeentelijke administratie; ▪ Het zorgdragen voor juiste (financiële) verantwoording van de uitvoering van de gemandateerde treasuryactiviteiten; ▪ Het rapporteren aan het college van B&W over de uitvoering van het treasurybeheer; ▪ Het afleggen van verantwoording aan het Afdelingshoofd Bedrijfsvoering over de uitvoering van de aan hem/haar gemandateerde activiteiten;
<p>De kassier (s)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het overboeken van saldi tussen bankrekeningen en het beheren van de geldstromen; ▪ Het afhandelen van het girale betalingsverkeer; ▪ Het aanleveren van tijdige, volledige en juiste gegevens aan de gemeentelijke administratie;
<p>Financiële administratie</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het juist en volledig administreren van de bezittingen, schulden, rechten, verplichtingen, inkomsten, uitgaven, ontvangsten en betalingen in de verplichtingen- en financiële administratie; ▪ Het tijdig nemen van invorderingmaatregelen.
<p>De externe accountant</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Het in het kader van haar reguliere controletaak adviseren en controleren omtrent de feitelijke naleving van het treasurystatuut.

4.4 Bevoegdheden treasuryactiviteiten

Artikel 18

Met de herziening van de gemeentewet, als gevolg van de invoering van het dualisme, zijn de bevoegdheden van het college expliciet opgenomen. Ingevolge artikel 160 lid e van de gemeentewet is het college bevoegd tot het aangaan van privaatrechterlijke handelingen.

- a. Op grond van de geldende mandaatregeling worden bevoegdheden ten aanzien van de treasuryfunctie gemandateerd.

Momenteel is de mandatering als volgt opgenomen:

Omschrijving bevoegdheid	Betrokken orgaan	(Sub)mandaat
Besluiten over het aangaan en formeel afwickelen van overeenkomsten inzake:		
1. vaste geldleningen;	College	Gemeentesecretaris, Afdelingshoofd bedrijfsvoering, Treasurer en Coördinator P&C
2. kasgeldleningen;	College	Gemeentesecretaris, Afdelingshoofd bedrijfsvoering, Treasurer en Coördinator P&C
3. rekening-courantovereenkomsten banken;	College	Gemeentesecretaris, Afdelingshoofd bedrijfsvoering, Treasurer en Coördinator P&C
4. rekening-courantovereenkomsten gesubsidieerde instellingen;	College	Gemeentesecretaris, Afdelingshoofd bedrijfsvoering, Treasurer en Coördinator P&C
5. belegging overtollige middelen.	College	Gemeentesecretaris, Afdelingshoofd bedrijfsvoering, Treasurer en Coördinator P&C

5 INFORMATIEVOORZIENING

Een goede informatievoorziening is nodig het geformuleerde beleid te kunnen sturen en toetsen. In deze paragraaf wordt een kader geschapen waarin in een meer systematische informatievoorziening wordt voorzien.

Beleidsmatige informatie

Informatie over het treasurybeleid is in de eerste plaats terug te vinden in het treasurystatuut. De gemeente is daarnaast verplicht in de programmabegroting een afzonderlijk paragraaf Financiering op te nemen. In deze paragraaf geeft het college van burgemeester en wethouders het beleidskader inzake de treasury voor het komende begrotingsjaar aan. Daarbij fungeren geformuleerde uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten zoals opgenomen in het treasurystatuut als uitgangspunt.

Operationele informatie

De liquiditeitsplanning is een onmisbaar instrument bij het beheersen van het tegoed in rekening courant en besluitvorming over geldleningen. De Treasurer vraagt 1x per jaar aan de afdelingen informatie over de verwachte betalingen en ontvangsten. Met behulp van deze informatie (en ervaringscijfers) maakt hij/zij een liquiditeitsplanning op. Periodiek wordt getoetst of de uitgaven en inkomsten in de pas lopen met de gemaakte planning en of bijsturing nodig is.

Verantwoordingsinformatie

Over het geformuleerde treasurybeleid moet het college van burgemeester en wethouders verantwoording afleggen aan de gemeenteraad. In de paragraaf Financiering van het jaarverslag brengt het college van burgemeester en wethouders verslag uit over het gevoerde treasurybeleid. Het geformuleerde beleid, zoals is opgenomen in de programmabegroting, wordt in het jaarverslag getoetst. Voorts wordt in het jaarverslag verslag gedaan over:

- De ontwikkeling van netto vlottende schuld in relatie met de kasgeldlimiet;
- De ontwikkeling van de vaste schuld in relatie met de renterisiconorm;
- De ontwikkeling van de korte en lange rente en een rentevisie;
- Omvang en samenstelling van langlopende geldleningen;
- Omvang en samenstelling van kortlopende geldleningen;

Naast de informatie aan de gemeenteraad dient periodiek informatie verstrekt te worden aan het CBS en de toezichthouder (de provincie Noord-Brabant).

Artikel 19

Zowel in de programmabegroting als het jaarverslag moet de paragraaf Financiering worden opgenomen. De eisen omtrent de inhoud van deze paragraaf zijn opgenomen in artikel 20 van de 'Financiële verordening artikel 212 Gemeentewet gemeente Zundert 2007'

Artikel 20

Met betrekking tot de treasuryactiviteiten dient tenminste de in de onderstaande tabel opgenomen informatie te worden verstrekt door de betreffende functionarissen:

INFORMATIE	Frequentie	Informatie- verstrekker	Informatie- ontvanger
1. Gegevens m.b.t. toekomstige uitgaven en ontvangsten voor de liquiditeitenplanning.	Jaarlijks	Afdelingshoofden	Treasurer
2. Liquiditeitenplanning	Jaarlijks	Treasurer	Afdelingshoofd Bedrijfsvoering
3. Rentevisie in de paragraaf financiering	Jaarlijks	Treasurer	College van B&W
4. Analyse leningen- en beleggingsportefeuille in de paragraaf financiering	Jaarlijks	Treasurer	College van B&W
5. Beleidsplannen treasury in financieringsparagraaf van de begroting.	Jaarlijks	Afdelingshoofd Bedrijfsvoering	Gemeenteraad
6. Voortgang onderdelen financieringsparagraaf via tussentijdserapportages	Halfjaarlijks	Treasurer	Gemeenteraad
7. Evaluatie treasuryactiviteiten in financieringsparagraaf van de jaarrekening	Jaarlijks	Treasurer	Gemeenteraad
8. Informatie aan derden (toezichthouder en CBS) zoals genoemd in artikel 9 Wet Fido	Elk kwartaal	Kassier	Derden
9. Lenings- / uitzettings- / garantiebesluiten	Binnen 30 dagen na besluit	College van B&W	Provincie

6 SLOTBEPALING

6.1 Inwerkingtreding

Artikel 21

Dit treasurystatuut kan worden aangehaald als "Treasurystatuut 2009 gemeente Zundert" en treedt in werking met ingang van 24 september 2009.

Bijlage: Begrippenkader

In dit statuut wordt verstaan onder:

Callgeld	Opname of uitzetting van geldmiddelen voor zeer korte termijn (van 1 dag tot 1 week), ook wel daggeld genoemd;
Deposito	Tijdelijk uitgezette middelen voor korte termijn;
Derivaten	Rente-instrumenten. Financiële instrumenten, belichaamd in contracten waarin de voorwaarden zijn vastgelegd waartegen een transactie op een bepaald moment zal of kan plaatsvinden en waarvan de waarde afhankelijk is van één of meer onderliggende activa, referentieprijzen of indices. Zie ook "rente-instrumenten";
Financiering	Het aantrekken van benodigde financiële middelen voor een periode van minimaal één jaar. Deze middelen kunnen bestaan uit zowel eigen vermogen als vreemd vermogen;
Geldstromenbeheer	Al die activiteiten die nodig zijn om liquiditeiten te transfereren zowel binnen de organisatie zelf als tussen de organisatie en derden (betalingsverkeer);
Intern liquiditeitsrisico	De risico's van mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjaren investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwacht;
Kasbeheer	Het beheer van de geldstromen en daaruit voortvloeiende saldi en liquiditeitsposities tot één jaar;
Kasgeldlening	Opname of uitzetting van geldmiddelen voor korte termijn van 1 week tot 12 maanden;
Kasgeldlimiet	Een bedrag op basis van de Wet Fido, ter grootte van een percentage van het totaal van de jaarbegroting van de gemeente bij aanvang van het jaar. Het percentage wordt bij ministeriële regeling vastgelegd;
Koersrisico	Het risico dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen;
Kortlopend	Termijn kleiner dan één jaar;
Kredietrisico	De risico's op een waardedaling van een vordering ten gevolge van het niet (tijdig) na kunnen komen van de verplichtingen door de tegenpartij;
Langlopend	Termijn gelijk aan of groter dan één jaar;
Liquiditeitenbeheer	Het financieren en uitzetten van middelen voor een periode tot één jaar;
Liquiditeitenplanning	Een gestructureerd overzicht van de toekomstige inkomsten en uitgaven ingedeeld per tijdseenheid;
Obligatie	Verhandelbare schuldbekentenis als onderdeel van een obligatie uitgegeven door de overheid of een bedrijf;

Offerte	Een mondelinge, schriftelijke of elektronische aanbieding voor een lening of derivaat;
Onderhandse lening	Een lening waarbij de voorwaarden in onderling overleg met de geldgevende partij worden overeengekomen. Een dergelijke lening is moeilijk verhandelbaar;
Rating	Beoordeling van de kredietwaardigheid van een bedrijf of organisatie, bepaald door een zogenaamde rating agency. Een rating agency baseert zich op zoveel mogelijk informatie om inzicht te krijgen in de toekomstige kasstromen en de betrouwbaarheid van die kasstromen. Bovendien betreft een agency ook de capaciteit en de kwaliteit van het management in zijn beoordeling. Bekende en algemeen erkende rating agency's zijn 'Moody's' en 'Standard and Poor's'. Een AAA rating is de hoogste rating (beste kwaliteit); DDD-D is de laagste rating (laagste kwaliteit);
Rekening courant	Een lopende rekening bij een bank;
Rentecompensatiecircuit	Systeem waarbij de (valutaire) debet- en creditsaldo van alle rekeningen van een organisatie worden samengevoegd tot één gecombineerd saldo, waarover de rente wordt berekend.
Rente-instrumenten	Afgeleide financiële instrumenten om posities af te schermen of in te dekken, Het betreft verhandelbare contracten ten aanzien van bepaalde rechten of verplichtingen met als onderliggende waarde een geldlening of belegging. Niet de geldlening zelf wordt verhandeld, maar bijvoorbeeld het recht deze te kopen of verkopen tegen vooraf bepaalde voorwaarden. Ook het recht om op een toekomstig tijdstip de rente vast te stellen op een bepaalde wijze kan in een contract worden geregeld. Zie ook "Derivaten";
Renterisico	Het gevaar van ongewenste veranderingen van de (financiële) resultaten van de gemeente door rentewijzigingen;
Renterisicobeheer	Spreiding van toekomstige renterisico's op korte en lange termijn ter voorkoming van overmatige blootstelling aan renteontwikkelingen;
Renterisiconorm	Een bij de aanvang van enig jaar op basis van de Wet Fido gefixeerd percentage van het totaal van de vaste schuld van de gemeente dat bij de realisatie niet mag worden overschreden. Dit percentage wordt bij ministeriële regeling vastgesteld;
Rentetypische looptijd	Het tijdsinterval gedurende de looptijd van een geldlening, waarin op basis van de voorwaarden van de geldlening sprake is van een door de verstrekker van de geldlening niet beïnvloedbare, constante rentevergoeding;
Rentevisie	Toekomstverwachting over de renteontwikkeling;
Risicomanagement	Het inzichtelijk maken van toekomstige risico's (rente-, krediet-, liquiditeits-, koers- en valutarisico's) en het beheersen, verminderen en spreiden daarvan;
Risicobeheer	De uitvoering van het risicomanagement;
Saldobeheer	Het beheer van de dagelijkse saldi op de rekeningen;

Solvabiliteitsratio van 0%	Hoge kredietwaardigheidbeoordeling die door een bancaire toezichthouder in een EU-lidstaat aan het schuld papier van een instelling kan worden toegekend;
Treasuryfunctie	De treasuryfunctie omvat alle activiteiten die zich richten op het besturen en beheersen van, het verantwoord over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. De treasuryfunctie bestaat uit vier deelfuncties: risicobeheer, gemeentefinanciering, kasbeheer en debiteuren- en crediteurenbeheer;
Treasurybeleid	Uitgangspunten, doelstellingen, richtlijnen en limieten, organisatorische en administratieve kaders, de informatievoorziening en de administratieve organisatie ter uitvoering van de treasuryfunctie;
Treasuryparagraaf	Onderdeel van de programmabegroting en het jaarverslag waarin, voor de uitvoering van de treasuryfunctie, de beleidsplannen respectievelijk de realisatie van deze beleidsplannen voor het begrotingsjaar zijn opgenomen;
Treasurystatuut	Hierin wordt het treasurybeleid vastgelegd;
Uitzetting	Het tijdelijk toevertrouwen van liquiditeiten aan derden tegen vooraf overeengekomen condities en bedingen. Kortlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode tot één jaar en langlopende uitzettingen hebben betrekking op een periode van één jaar of langer;
Vaste schuld	Alle aangegane geldleningen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer bij aangaan van de lening plus de ontvangen waarborgsommen;
Vlottende schuld	Alle aangegane geldleningen met een looptijd korter dan één jaar, de schulden die in rekening-courant worden aangehouden en de voor een periode korter dan één jaar ontvangen waarborgsommen (vlottende schuld dient er toe om tijdelijke liquiditeitstekorten bij de financiering van de lopende uitgaven op de begroting te kunnen opvangen).